

3.4 Každodenní život, práce

---

1. Přečtěte si následující text

Kdybych byla despotou, aneb.....

Je to asi tři roky, co mi kamarádka Hanka dohodila brigádu. Nebyla to sice žádná velká dřina, ale bylo to únavné, protože jsme byly celý den na nohou. Hanka měla za úkol vzít čtyři krajíce chleba, vložit je do stroje mezi dvě igelitové fólie, stisknout páku a stroj fólii svařil. Hanka páku zdvihla a pás odvezl zabalenou porci dál. To já měla práci pestřejší. Vložit bochník chleba do kráječe, nakrájený přistrčit Hance k ruce, přeběhnout na druhý konec linky, porce chleba ve fólii odebrat z pásu a uložit do přepravky. A tak pořád dokolečka, od rána až do večera. Byla to prostě pakárna. Pak přišla řeč na to, pro koho ten chleba balíme. Prý pro vězně. Nevěřicně jsem nad tím kroutila hlavou. Jak je možné, že si vězni žijí na cizí útraty?

Kdybych byla despotou, vydala bych takovýto zákon: Vězni se v maximální možné míře musejí postarat sami o sebe. Řekla bych: „Tady máte pec, tady máte stroje na mísení těsta, tady je mouka, voda, kvásek, a tady jsme vám pozvali mistra pekaře.“ A teď, pánové nebo dámy, dělejte, co umíte. Že ten chleba zpočátku nestojí za nic? To je váš problém. Dokud se to nenaučíte, budete jíst mizerný chléb. A dám za to krk, že by se to naučili raz dva.

Za vykonanou práci by byl vězňům umazáván dluh za věznění, který tak jako tak mnozí nikdy nezaplatí.

Stejně by to mělo být i s vařením, praním prádla či žehlením. Já vím, že každá spřátelená firma za příslušný peníz ráda uvaří, vypere, vyžehlí a vše dodá vězňům až pod nos. Ale proč by se měly zbytečně peníze vyhazovat oknem? Určitě se najde mnoho vězňů, co nemají do čeho píchnout a prádlo jistě zvládnou nastrkat do praček, usušené vyndat, vyžehlít a poskládat, aniž by se u toho předřeli. Totéž by se mohlo praktikovat i v jiných profesích. Neteče voda? Nesplachuje záchod? Vypadly pojistky, odešla televize, rezaví mříže, opadává omítka, je potřeba vymalovat? Ať mi nikdo netvrdí, že se ve věznicích nenajde šikovný instalatér, elektrikář, zedník, malíř, obkladač atd. A když se nenajde, najde se někdo, kdo to vězně naučí.

A vězeň by po odpykaném trestu odcházel do civilu třeba i s výučním listem v kapse. A hlavně by věděl, že si dokáže sám vydělat na chleba a že může být společností přece jen nějak užitečný. To je pocit k nezaplacení.

Volně adaptováno dle textu Zdeňky Keclíkové *Bez práce nejsou koláče*. In: Pište-povídky [online]. 9. 7. 2012 [cit. 1. 4. 2014]. Dostupné z: <<http://www.piste-povidky.cz/autorske-dilo/95595>>.

2. Vyberte vhodné dokončení nadpisu:

práce neuteče, nemá nožičky

líná huba, holé neštěstí

*bez práce nejsou koláče

*práce kvapná málo platná

3. Souhlasíte s hlavní myšlenkou textu? Jaká pozitiva a negativa má navrhaný způsob řešení?

4. Najděte v textu frazémy, které mají následující významy:

pracovat ve stoje bez možnosti si sednout či odpočinout	celý den	bylo to k zbláznění
vyjadřovat pochybnost/údiv nad něčím	nechat se vydržovat, podporovat a žít příživnický	ukázat své schopnosti a samostatnost, najít vlastní řešení
být bezcenný, špatný	být o něčem plně přesvědčený	naučit se/udělat něco velmi rychle
utrácet peníze za zbytečné věci	nemít žádnou práci a nic nedělat	dokázat se sám uživit

5. Které z frazémů vyjadřují pozitivní vztah člověka k práci a které negativní?

*dře jako mezek; dělá jako na cizím; je do práce jako čert; pracuje jako hodiny; dělá jako na běžícím páse; vyhýbá se práci jako čert kříži; maká jako šroubek; *má obě ruce levé; je to nemakačenko; *je jako zpomalený film; *je pilný jako včelička; dělá, jako že dělá; práce mu smrdí; pracuje, až se z něj kouří; pracuje jako stroj

pozitivní přístup k práci	negativní přístup k práci

6. Vyberte vhodné dokončení přísloví a vysvětlete jejich význam.

nezkazí, doskáče, nespádl, hotovo, platná, zítřek, člověka, řež, zelení, dno

U podtržených přísloví určete typy vedlejších vět.

Komu se nelení, tomu se

Kdo nic nedělá, nic

Ranní ptáče dál

Práce šlechtí

Práce kvapná málo

Řemeslo má zlaté

*Co můžeš udělat dnes, neodkládej na

S chutí do toho a půl je

Dvakrát měř, jednou

*Žádný učený z nebe

7. Co znamená, když se řekne:

Je v práci ve dne v noci.

Leze to do peněz.

- a.) Pracuje vždy jen ve dne.
- b.) Chodí do práce každou noc.
- c.) Pracuje neustále.

- a.) Je to kvalitní.
- b.) Je to levné.
- c.) Je to drahé.

Nemám ani vindru.

Měla jsem v práci blázinec.

- a.) Nemám hlad.
- b.) Mám moc peněz.
- c.) Nemám žádné peníze.

- a.) Pracovala jsem v blázinci.
- b.) Měla jsem spoustu práce.
- c.) Nemám dobré vztahy s kolegy.

8. Pokuste se sestavit příběh s těmito frazémy:

být v jednom kole; bez práce nejsou koláče; nemít ani na chleba; mít sto chutí s tím praštit; mít plat jako král; nejdřív práce, potom zábava